

Філіпенко Д.О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Керівник: Чебан Ю.Ю., канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ТИПОВІ ПОМИЛКИ В ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ ТА ЇХНІ МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ

З метою запобігання втрат і визнання підприємства неплатоспроможним, кожен господарюючий суб'єкт повинен прагнути до скорочення своїх боргових зобов'язань за дебіторською заборгованістю. Ефективне управління дебіторською заборгованістю створює передумови для успішного розвитку бізнесу і збільшення фінансових можливостей підприємства, оскільки впливає на ліквідність підприємства, а відповідно і на зміцнення його фінансового становища в цілому. Для прийняття управлінських рішень важливе значення має повнота і об'єктивність інформації, пов'язаної з дебіторською заборгованістю, своєчасний контроль за відсутністю помилок під час обліку заборгованості.

Серед типових помилок дебіторської заборгованості є неправильна класифікація за її видам. Так, облік розрахунків із покупцями та замовниками за товари (роботи, послуги) ведеться на рахунку 36 [1]. Водночас, для обліку, наприклад, іншої реалізації використовують субрахунок 377 «Розрахунки з іншими дебіторами». Податкових наслідків це не має, але може призвести до відображення заборгованості не в тій статті балансу [2]. Дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги) може відобразитися в одних рядках балансу, а заборгованість за рахунком 377 – в інших. Так зазвичай і налаштовані алгоритми бухгалтерських програм під час формування фінансової звітності. Виходить, що тільки в мікропідприємств практично вся поточна дебіторська заборгованість повинна відобразитися в одній балансовій статті. Наслідком такої помилки може стати некоректне рознесення суми дебіторської заборгованості за рядками балансу може ввести в оману користувачів фінансової звітності інших категорій підприємств, наприклад зовнішніх інвесторів, якщо йдеться про суми, що перевищують межу істотності.

Доволі часто облік довгострокової дебіторської заборгованості відображають на рахунках обліку для поточної дебіторської

заборгованості. Така помилка може призвести до неправильної оцінки заборгованості. Наслідком помилки, крім недостовірності фінансової звітності, є ймовірність помилок у податковому обліку платників податку на прибуток. Така помилка може згодом призвести до донарахування податку на прибуток [3].

Такі помилки як ненарахування резерву сумнівних боргів, нарахування резерву сумнівних боргів на дебіторську заборгованість, яка не є фінансовим активом, арифметичні розрахунки резерву сумнівних боргів можуть призвести до податкових наслідків тільки в тих платників податку на прибуток, які не застосовують податкові різниці.

Дебіторська заборгованість в іноземній валюті відображається у валюті звітності за курсом НБУ. Її оцінка та переоцінка здійснюються на дату кожної операції та на дату балансу. Під час переоцінки монетарних статей виникають курсові різниці. На дату інвалютної операції в гривню може перераховуватися вся стаття або тільки сума операції – залежно від установленої на підприємстві облікової політики. За таких умов основними типовими помилками є застосування неправильного курсу при розрахунку курсових різниць; курсові різниці нараховуються за немонетарними статтями; курсові різниці відображаються не на тих рахунках обліку; курсові різниці на дату операції визначаються врозрід з обліковою політикою.

Викривлення доходів і витрат від курсових різниць може призвести до податкових донарахувань у всіх платників податку на прибуток (податкові різниці за такими операціями не передбачені). Якщо обліковою політикою встановлено перерахування в інвалюту тільки суми операції, а не всієї статті, за однакового фінансового результату суми доходів і витрат будуть меншими, ніж при перерахуванні за всією статтею.

Отже, дебіторську заборгованість можна трактувати не тільки як суму заборгованості контрагентів на певну дату, але й частину оборотного капіталу, без якого неможлива діяльність підприємства [4]. А для ефективного управління дебіторською заборгованістю необхідно знати її види, типи операцій та порядок відображення в обліку.

Список використаних джерел

1. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція №291 від 30.11.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

2. Дебіторська заборгованість : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 від 08.10.1999 року № 237 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

3. Яременко Л. М. Формування обліково-аналітичної інформації в управлінні дебіторською заборгованістю підприємства. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 32(1). С. 123-129.

4. Тирінов А. В. Особливості визнання та облікової оцінки дебіторської заборгованості підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 5(2). С. 114-120.

Чебан Ю.Ю.,

канд.екон. наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

Хуторний Д.В.,

директор з оподаткування ТОВ «ПКФ Україна». м. Київ,

сертифікований аудитор,

Віце-президент Всеукраїнської професійної громадської

організації «Спілка аудиторів України»

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ОБЛІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ НА РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Суміщення навчання з роботою в сучасних умовах вже давно перестало бути чимось незвичайним. Разом з тим, виникають питання законодавчо-регламентованого та правильного відображення в обліку оформлення на роботу здобувача вищої освіти. Право здобувача на працевлаштування (поза навчальним часом) прямо передбачено законом України «Про вищу освіту» [1]. За нашими дослідженнями процедура оформлення трудових відносин зі здобувачем вищої освіти цілком не відрізняється від звичайної процедури укладення трудового договору. Водночас, мають місце деякі моменти, на які потрібно звернути увагу роботодавцеві та здобувачу для розуміння своїх прав і обов'язків.

Роботодавець має право оформляти трудові правовідносини зі здобувачами денної та заочної форм навчання за загальними правилами трудового законодавства. Така робота здобувача є основним місцем роботи і не вважається сумісництвом, не зважаючи на той факт, що здобувач суміщає її із навчанням. Адже навчання не є